

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Égész évre
Fél évre
Negyed évre

Előfizetési ára

8 kor
4
2

Egyes szám ára 20 fillér

Feloldó szerkesztő, lapkiadó és kiadó

BALKÁNYI ERNŐ.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Fő-útcza.

Hirdetések díjszabás szerint.

Kéziratok nem adának vissza

Márczius 15.

Ira: *Vihar Győző.*

Prometheus lelánczolt keselyűje háromszázadon keresztül márdosta a nagy magyar nemzet szívét; három hosszú század arra nehezült a három halom s négy főleg partjai közé szorult ártatlan népre; háromszázadon át küzdött ez dúló csatákban nemzet léteért küellenségekkel s vizsalykellő övével.

Isten csodája, hogy még áll Hazánk! Beekelődté eme kis maroknyi nép Európa zsebébe, elszigetelve minden rokonságot; lehetetlen volt demokratikus alapra fektetett ősi alkotmányát a maga tisztaságában megőrizni; az a környező kezesek hatása alatt lassanként árisztokratikus alakot öltött és azt hosszú éveken át megőrizte; amíg csak el nem követték az történelmi lapjain véres vonásokkal jelzett 1848.

Igen, 55 évvel ezelőtt történt az, hogy a magyar nemesség fölemelte magához a jobbágyiságot; hogy önkényl, szabad akaratból urava lette a parasztságot jobbágyisági czimben bírlalt telkeinek; hogy szabad polgárokká tette őket; hogy leveleken külön kiváltságokról, jogokról, mentességekről, hogy közönsékné valván minden országos tételhez is hogy az egyenlő szabadságot és jogot törvénybe ígaltatta. De még sem volt boldog a nemzet; mert az, alkotmánya hiányában idegen érdekek béklyóiban sínlődött; nem volt független, szabad Magyarország népe.

Neki alkotmány, nemzeti önállóság, függetlenség kellett, Európaszerte elérte a nép nagykorúságot s mind alkotmányt után sóhajtozott. A magyar országgyűlés is tanogalva még József, majd pedig fia István nádor által, elhatározta: *Ö Felségétől kieszközölni az alkotmányt.* Megis alakult a forradlót *Ö Felségének atnyújtandó országgyűlést* küldöttésg, élen István nádorral; és eme küldöttésg nemcsak nyíjas fogadtatásban részesített Becs városában az udvar részéről; de a Felső egyes akaratával is találkozt; s meghozta az alkotmányt, meg a nádornak az első felelős és független miniszterium megalakításra vonatkozó megbízatásával egyetemben; minék kifolyása lón az: hogy gróf Bathányi Lajossal az élen, megalakították a miniszterium s hogy lett: szolázasabadságunk; szabad gyűlékezési jogunk; szabad sajtó; önálló kormányzatunk és nemzeti hadsergünk. Igen ám papirosul! Mert Mattemik herczeg és a kamarilla hatalmasabb volt a Felsőnél; s amit a Felső

ma szentesítve kiadott, azt már másnap vissza is vonta. És eme körülmények közt fel kellett Kossuthnak a nemzetet lángba borító hatalmas szavait emelni; latba kellett vetni Szechenyinek, Wesselenyinek és számos más örökemléki halhatatlainknak összes tekintélyüket, hogy hazánk falai ösze ne roskadjának a halhatlan s a királyi szóval jatszóadó armány súlya alatt.

A nemzet sorsa békeességes uton megoldást nem nyerhetett; Jellasics adott szavát meg nem tartva, nem jelent meg Balaton taván István nádorral rendezni az országos ügyet; a helyzet s a czél magyarázatára nem szolgált; nádorunk visszavonult onsztrák tartománybeli uradalmaira, leveleken királyi helytartói tisztjéről; Kossuth pedig teljesít megvaltoí rendeltetést. És a „Talpra magyar” című költemény elszavalása után Budapestnek kiáltották az ország függetlenségét s minden előleges cenzura nélkül, független országhoz illoen a nemzet kívánságát 12 pontban foglálva, a „Talpra magyar” szövegével együtt ki nyomatának. Ekeut lett szabad és független a magyar.

Történt ez 1848. márczius 15-én, 55 évvel ezelőtt; eme napnak örömmünepét üli a mai napon az ország örege s ifja. És vajjon nem néllő-e a mai nap az országos ünneplese? Vajjon van-e történelmünkben egyellegety nevezetesebb s ünneplese melőlő örömnzp, mint márczius 15-ike? Ez nemzetünk újja születésének bajnala; eme napon rázta le nemzetünk háromszázadon keresztül viselt rablanczait; a despotizmus igáját; eme napon döntölte porba a népig és nepzabadság romhatámn fölallított bávány isteneket.

Megis becsült azóta e nemzet szabadságot, melyet a maga nagyságában csak ama nép képes előges mellátni, mely már vonta a rabsgát éltök igáját.

De ne tovább:

„Gondsedjél szíveim, parancsolj verednek, melyet fölzáklított viharok kergettek, Mutasd meg azal is a te nagyságodnak, Hogy beken túród a czudar ragalmok!”

Fegyvered legyen nagy nemzetem mindenkor a jog, a törvény és az igazsg; míg eme fegyverrel küzdesz, nem kell fejed s térdet hajlanod; de ha ezt cselekszed is, hajtad meg ezeket a szabadság fönnen büszkelkedő köszikla forán és nem a függésnek a korezmenyei által labbal taposott himes bárszony szönyegén.

Lám a jog, a törvény és igazság porba hullasztá a dolyfos Góttáth fejet! Igaz, hogy

nemzetünk legvája martyr halált szenvedett s hogy csak századok könyörja közt épülhetett föl a szabadság temploma; de „el magyar s áll Buda meg”, melyeken most már a pokolbeli sátánok bada sem győzedelmelkedhetik többé soha, mert hatalmas vagy ma már nemzetem dicső alkotásaid; mert van ma már veled egyült érde, jobban s rossz sorsban veled osztozkodó alkotmányos fölkennt királyod, ki az 1848. márczius 15-iki vívmányok alapján veled egyetértve, intézi a haza sorsát.

Ahittaltl borulunk le előtéd te dicső emlékü nagy nap; 1848. márczius 15-ike s nagyságod előtt ma és mindenha te halhatatlan nagy s dicső Magyar nemzet.

Fontos haladási mozzanat.

Ira: *Vihar Győző.*

Mig a mező és erdő gazdaságunk szabályair nem voltak; mig turta földjét, tarolta erdőjét mindenki kenyékdéve, jász és elkenítésre szentelt; amíg elő volt, munkálni a földet az egyóni szükséglet fedezetébe vették; mig kóppati piacok, vásarok, kereskedelem, ipar nem volt, s az szaktörvény közzététele utánk s örszökünk; mig esekelyebek voltak igenyek és mig csak kezdetleges öio, róz eszökének és szörök voltak; addig ugy a hasznos, mint a kártekon vadnak bösegeben voltak; és alig gondolt valaki ama nemad eltelhi állapotban arra, hogy a vadak s azó fajbeli száma is megpapdlasson egykoron olyan mervény, hogy meg a vadászat teren is korlátozó intézkedéseket fog kellett valamikor eltele lepotat. Irtozott, pusztítottak a vadállományt igralon, rendszer s korlat nélkül; amag fogyatkozását soha nem észlelték; és a vadat érték, nemzeti kincs számba soha nem vették; amag nemzetgazdasági jelentőséget soha nem tulajdonítottak.

A viszonyok azonban az egesz vonalon megváltoztak; a kultúra, a gazdaság, a kereskedelem, az ipar teren óriási haladást lón; s ezzel változtak, emelkedtek igenyeink, voltak egyült forgalmi, közlekedési utaink és gyűlök eszökének is; így aztán lassankint pusztult vadállományunk is oyanyaira, hogy elvegre is korlatok köze voltak keutylene szorítan az emborkenő vadpusztító szüvedevéit; mert korialok fölállítása nélkül a kultúra haladása vadállományunk kivésésere vezetett volna előbb utóbb; amint fényig egyik-másik értékes vadnak teljesen ki is vészett.

A vadállományunk megfogyatkozása és kezesettsége vegre is meggyőztö bennünket an, ak rejteit értékelők; és eme bulat a vadászattól teknélyes gazdasági tényezővé emelte; s az angolok, nemetek és a francziák már régebbi időlő fogva mint nem megvontandó jövödelmi kilforrásnak is tekintik azt ferfias sport jellegén kívül. És eme előlmes nepeltek jó példaképpen lassankint már mi magyarok is kezdjük utánozni s a kor legjelebb igényei melléit már nem utasítjuk ki mi sem vissza

az egyedül elismert keuleszű természetes haszajtoszer.

Ferencz József keserüviz

odukban tartózkodó kárteknő állatoknak mérgező gázokkal való egyszerű, biztos és veszélytelen irgásítása módja is: de erről majd csak egy más alkalommal fogok megemlíteni.

(Vége.)

HIREK.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kvasner Elek bpesti, VI. kerületi járárszobát joggyakorlót a nagykanizsai járárszobához jelölgetőve nevezte ki.

— **A zalaezerségi ügyvédi kamara** a hó 6-án választmányi ülésén birakt, amelyen elhalasztotta, hogy a kir. birak és ügyészek által a fizetendőzsintról indított mozgalom sikere érdekében feltérjesztés lesz az igazságügyminiszterhez, hangsúlyozva azt, hogy a birak kivánságait jogosnak és méltányosnak ismeri el.

— **Leány-gymnasium Keszthelyen.** Mint benünket értesítettek, egy kiváló tanügyi helyi felbőrszűlést követően a leány-gymnasiumot akar létesíteni Keszthelyen. — A tárgyalások ez eremben az illetékes tanügyi tisztekök folyamataiban vannak.

— **Faiskai felügyelő.** A nagykanizsai járásban Sarinódr Karoly mureszrendelvényi és Pesti Lajos Nagyrécsen főtanítók neveztettek ki faiskai felügyelőkké.

— **A vármegyei tiszviselők** március 15-én értekezlet tartanak Zalaezerségen Cserlán Károly alispán elnökletével, s 25-en részal vesznek a Budapestben tartandó országos kongresszuson.

— **Vadászati-kiallítás** lesz ez év április havában Budapestben. Ezen kiállításra be lehet küldeni mindenféle agnesokat vadaskifókak, fezzereket stb. A kiállítás iránt érdeklődőket bővebb felvilágosítás szivesen szolgált Parfány Góza lapja a "Vadászat és Allatgyógy" beszámolója Budapest, Rottenhiller-utca 30. szám.

— **Megvesztés** egy lény. Magas-zombati levelezőnk írja: Az újabb kor egyik legrázóbbabb bűnügye a vesztesség ellenes, Pasteur a tudós feltaláló sok ezer ember életét mentette meg és kiszámíthatatlan azoknak a száma, a kiknek életét ezután lesz megmentve a vesztesség ellenes beoltás által. Fordulnak azonban elő esetek nagy ritkán, a mikor az oltás már nem segít, mert a fertőzés az egész testben gyorsan elterjedt. Így jart Kráuczky Maria 26 éves család leány is, aki Szecessykytan (Fizther Matyasján szolgált). A szerencsétlen leányt már hó 7-én harapta meg a kezén egy vesztelt kutya, de olyan erősen, hogy az áltérsei megsejtették a nagy verzés következtében a kutya nyálában rejlő fertőző anyag gyorsan terjedt el a testben.

A hatóság nyomatlan intézkedett a leánynak a budapesti Pasteur intézetbe való felszállítása iránt s az már febr. 9-én be lett oltva és febr. 27-ig részessül vesztesség ellenes gyógykezelésben. Ennek dacára a nagymérvű fertőzés következtében hó 6-án délben kiört a vesztesség a szerencsétlen leánynak, a kinek 2 kis gyermeke is van. Borzassó kinokat szenvedett; fejletére aó a pliafogó ugrált és annyira ordított kinyalban, hogy az egész község lakosság remélhető elvette. Gazdája atkúldott a kórházba Radetzky orvosot s az egész család morium befekszendőséget szenvedett. Mindez nem használ a szegény leánynak, a ki habzó szájjal hányta-vertette magát ide-oda, mi végre nehány bátor ember az ágyban lekötezte. Szörnyű kínjai éjjelkor ért véget, a mikor kiszendvedt 12 óra kínolvas után. Az eset nagy megdöbbenést keltett a környéken, a hol a közelmúlt napokban több vesztett elmarásit eszt fordult elő.

— **Tánczvisga és koszorúcska.** Mayersberg Fida okl. táncztanító tanítványai nagy tánczvisgát mutatják be szülőhelyük s a nagy községeknek a negyedik helyi táncztanítóm során elsajátított tánczművészetiket; a tánczvisgát koszorúcska követi. A visgán nemcsak a közvetlen érdekeltek, de mindenki is meggyőződést fog szerezni arról a rendkívüli sikerrel, melyet a táncztanító az ó pártalan tanmódszerevével ért; a fardárlaban tanító teljes mértékben megérdemli a község támogatását és megelégedetlenségét s remélhető, hogy a nagyérdemű díszterem e hó 21-én szombatonként lesz a befutásos melléki; helyi díj szavazatokkal 2 K. családgy (3 szem.) 4 K. A legújabb tánczokor felhívja a község különös figyelmét.

— **Nagy tűz.** Dobronakon hó 7-én este nagy tűzveszt pusztított, mely 19 lakoházban telték-épületeikkel együtt elhamvasztott. A községben nagy az uszeg; ehhez járul meg az a körülmény, hogy csak 3 ház volt hitosítva. Az inesegek reszére egyfajta, idiltókak, számítja a nemes emberárakot jószáviségere.

— **A kis erdők szeszölója.** Ezt a nevet egy fővárosi lap senn erdőkben meg olyan merleket nyomon, mint a Magyar Világ, amely deszemberben indult meg Benedek Elek szerkesztésében és amely főmunkáinak rövid ideje alatt szinte pártalan sator cskt erl. Nem esdoja! A Magyar Világ-ot bíró sokimondva, kelkes hazafii érzes, töhételen szobaléviség jellemzik. A Magyar Világ minden politikai párttól függetlenül küzd a nemzet zómet és igazság orvost kepező emberrel. Az iparosok, kisgazdák, tanítók, tisztviselők ekeik. A Magyar Világ, melynek minden rovata, minden közölsége magas színvonalon áll, mert ezt a lapot a magyar hírlapírásnak kiváló munkásai írják (köztük Balogh Pál, Endrői Sándor, János Benedek, Szabolcsa Mihály, Gaál György, Földes Góza, Verősy Gyula, Lőrinczy György, Jakab Odón, Szeredai Leo, Napp Ferenc, Lengyel László, Pálffy Marcell, Somogyi Endre, Székely Károly, Nagy László, Szava János, stb.) a szor gyors értelemben a családok lapjának. Amellett, hogy értesítések gyorsak, megbízhatók és a közlelményi érdekesek, gondosan ügyel rá, meg a hirdetések szövegében is, hogy minden esaladpra nyugodtan adhassa serülő gyermekei kezébe ezt a lapot. Terezi regegyen igazi iradalmi becsű munkák. Ennyi előny mellett a Magyar Világ megérte, hogy már eső 5 órákor megjelenjen, így hogy massap reggelre már az ország legtaóvább vidékein is ott van híres hírelve, mégis a geroisból napilap, mert úgyvalóban csak fel annyira került, mint a többi folyóirat usjag. A Magyar Világ előzetlési ára ugyanis egész evre csak 8 forint, fel evre 4 forint, megvedvőre 2 forint, egy hónapra 70 krajczár. A Magyar Világ kiadóhivatala (Budapest, VI., Váci-körút 23.) készséggel küld meg a Magyar Világ iránt érdeklődőknek külföldön felegyelműket is az iparosok, hogy a Magyar Világ az országos ipartartó szövetség hivatalos lapja, aloldandó közli az ipari munkákra való szállítási pályázatokat.

— **Az urak nek.** A legkedveltebb ruhaköztözer, mert a képzeltet legeszebb kök szint szolgáltatta és minden tekintetben fölmúlítja az eddigi ilyenmű gyártmányokat. Előzők háztartások és nagy mosonitások tanúsága szerint az Urak nek a legzöb és legeszebb ruhaköztö.

— **Orvosi körökben** már ismert ten? hogy a Ferencz József keserítve valamennyi hasonló vízet, tartos haszáljgó hatása és emlitésre méltó kellemes izenel fogva, már kis adagban is tetemes fölmúlítja. Kerjünk határozottan Ferencz József keserítve.

— **Előkerítés.** Kinek óleso, örökös és teljesen áthálán kerítésre szüksege van, azt esek Gleditschia (koronavirág, krisztusfóvis vagy tükös penfa) es-metékkel készíthető legbiztosabb. Nagyon kevés a kishál-bírtokok helyi közösk, legelők, udvarok, majpok, kertek, tenetők stb., stb., a legeszebbek úgy kerítelők körül, hogy teljesen kúnessal zárlatók. Erre esmetete elegendő ket-számteret kerítelhez. Minden rendelész rajzokkal ellátott útletési utatásas melléklettel. Szemes fenymatatu dízes argejékelők bárminek igénye és hermentu küld az „Erdeliki első szőlóoltvány-telep”. Nagy-Kánya, u. p. Székelyhíd, melynek lapján számalan megjelent hirdetesere felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Európai gyökeres és sima nemes vesszők** a legeszebb árlian teljesen fatalmas, igen szép, gyökeres, jegeres és más bíhatol mentes, a legkiválóbb negyvengyé horés esemege-fajok. Képes gyökeres vessző, száhszázser. Gyéves gyökeres hátszeker. Sima, őtszázser gyökeres fassólvány, nyolcszázser. Sima, zölldólvány, negy-százser. Szemes fenymatatu dízes argejékelők bárminek igénye és hermentu küld az „Erdeliki első szőlóoltvány-telep”, Nagy-Kánya, u. p. Székelyhíd, melynek lapján má számalan megjelent hirdetesere felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarónyrtapam a legnagyobb hermet adó, hogy konyhakerti magvakból a legzöb főzések és zöldekre terem, hogy virágok és gyökerek is zöldebb virág. — Szóval a Mauthner-féle magvak a legzöbök, készletai a legnagyobbak és arai igen ólesők.

CSARNOK

— Történeti beszégy 1502. évől. —

Írta: egyházasköki Dorváries Kálmán.

(Folytatás).

Az első napon reggeltől delig s azon túl estig ott állt a hársfa alatt; a gyepadól ott egy kis asztal állt; arra könyökölve mindket karával a tenyerébe szilteszté lájtatos árvát.

Borzassó szomorú volt a faldalomban, mely keblében dult, halottalólványra ekleitente el szep arcát. — néháyosor felkelt a gyepadról a folyó partjának seprere lépett s egy merően nézte a folyó melyszegit fölött kavargó örvényeket, mutha csak az öngyökössag eszméjevel akart volna megbarátokozni.

„Oh ez a bet!” — kiálta aztán keserű hangon, s könyök fölültek szemébe — csak ez a bet váltözötték át egy sola el nem értelto idóre. . . vagy halnak meg, hogy annak utolsó napját megne érhesseu sola.

Aztán az asztalhoz ült, arra hajtva fejét s dulo faldalomban emmerengett, fel alomba merült. . . messzire ekleitázottok. . . a csillagok határain is túl jart. Egyzer merenésből, felalomból fel oszudott, felvetette fejét s egy bozótlógó edes mosoly lehelt el ajkáról.

Felalomban egy eszmenyeket rázódottl agyában; egy ferjül kiált, egy deli termetű fiatal tiszt fekete hajjal, nagyzerűen alós kis pipédet fekete bujjaszal és sötétek szemekkel, egy szep öi gyönyörü volt ezen eszmenyeket, hogy Valurga esaklyájan azt hitte, hogy a valósalóban letetők s o az őt nemcsak álmodta, hanem láttu is. Aztán a gyepadról s körülnézett, fúrge szemmel, melo vagyjal kalandoztak szerteszélen, de ismet szomorú lett, mert kedves, vetegetlén megsejtett eszmenyeketeket elmetaszt sehol sem lelte.

„Oh! mily örökös kulombag van ezen kedves eszmenyeketeken a kapitány közt, alakra, test-alakra, haj-és arczserre, úgy tartásra nevezve, eszmenyeketeken egy gyönyörü ferjül kiált, egy deli termetű fiatal tiszt, kis pipédet fekete bujjaszal és sötétek szemekkel. . . és a kapitány? oh! Istenem ne vedd rossz neven, hogy így nyilatkozom; az nem más, mint egy majom — ember, rút öreg-szeplős-arcval, horihorag termettel s homlokaltalan szíma a majorra vall. . . hogy ján tudván en azt szeretn? ez kepletlenség telék, és szölöm megis azt óhajtják, hogy en nevére legyen s már élve a pokolba jusson!”

A mint ezen szavait vesztette, ismet odá lepett az Unna partjának szelere, s nezte a vízden a melyszegit fölött kavargó örvényeket, aztán egy borzassó faldalomban erőszó helyi kezét keblére szorította, s ezen szavak lebbentek el ajkáról: „Kedves folyón! a het utolsó napjánk hajnalán a te óleó kárjaidra vetem magamat!” — Aztán megmozdult köréje, s dult arca, levere dult a gyepadpra. Így találtu az est, edes anyja jött érle, felkelték megsejtésbe s bevezette a várba.

Ez ismétlődött öt napon át, éjelenként pedig lázas alnak gyötörték. . . tüzes szemű, sola sem látott és bíhott szörnyök, sárkányok, fejellen emberek jelentek meg neki álmban, egy borzassó hosszú fekete kígyó pedig dereka köre tekeredett s mézilyen keblére fektette utalatos fejét s pislogtat, úgy veszt személt. . . ezek közt láttu a kapitányt is vörös, öreg-szeplős arcval s halottu, midén ez pöszse hangyával bíztatta azon szörnyeket, hogy öt jétszettek és kinyoztak.

Borzassó sokat szenvedett öt nap — s öt éjen át. . . a hatodik napon hajnalban nap keltett után azóal lement kedvéne helyére a terelhetes hársfa alá, öi bus, öi szomorú volt és bágdgyát, hogy majdnem lerokadott a keblében dulo borzassó. Férge-ólon újra állt.

Ismet felkelt a gyepadpra s mindket karával a kis asztalra könyökölt s tenyerébe szilteszté banatos arcát.

Emmerengett. . . felalomba merült. . . kedves eszmenyeketeket ismet megjelent-ueki; egy ferjül kiált, egy deli termetű fiatal tiszt fekete hajjal, gyönyörü kis pörge fekete bujjaszal és sötétek szemekkel.

(Folytatás következik).

